

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelőik
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Pauker Nyomda
Felelős vezető: VÉRTES GÁBOR
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számainak tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541

HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)

HU ISSN 1588-1199 (online)

DOI: 10.24364/MKL.2018.12

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Immár negyedik alkalommal írhatom az év utolsó lapszámához a beköszöntőt. Ez a négyes fontos szám, hiszen egy ciklus végét jelenti, a következő év júniusáig az Egyesület minden szintű szervezetének vezetősége megújul. Persze lesznek, akik maradnak, de biztosan találkozhatunk majd új, friss ötletekkel teli, tetterre kész emberekkel a megújult vezetőségekben. Mindez az adott szintű küldötteken múlik. Biztos vagyok benne, hogy a küldöttek átérzik felelősségüket, és hatékonyan hozzájárulnak a többféle szintű vezetőségek frissüléséhez.

A mostani beköszöntő előtt újraolvastam az előző három évben írtakat, és végiggondolva az ideai eseményeket, megpróbálom összegezni az Egyesület életében történeteket egyrészt, illetve a kémiával foglalkozókat érintő országos eseményeket másrészt.

Kezdjük az Egyesület életét érintő eseményekkel. Elmondhatjuk, hogy az Egyesület anyagi helyzete stabilis, a 2015-ös beköszöntőben vizionált hét szűk esztendő csak a 2015-ös évet érintette. Az elmúlt évek során sok, nyereséget is hozó külföldi és hazai részvételű rendezvényünk volt. Ezek a rendezvények szolgálták a kapcsolatépítést is, de a nyereség tette lehetővé az Egyesület talpon maradását, és ezért tudtuk a kémikusársadalom által joggal elvárt kötelezettségeinket teljesíteni. Az Egyesület idén is, akárcsak az előző években, sokrétű, a kémia ügyét, a kémia társadalmi elfogadottságát növelő tevékenységet fejtett ki. Az eddigiekhez hasonlóan aktívak voltunk a tehetséggondozásban mind a közoktatási, mind a felsőoktatási szinten, tanfolyamokat szerveztünk, építettük nemzetközi kapcsolatainkat, sokféle, a kémiát népszerűsítő rendezvényt szerveztünk, számos hazai és nemzetközi konferenciát rendeztünk. Egészében véve ezzel az évvel is elégedettek lehetünk, csak sajnos a taglétszám csökkenését az idén sem tudtuk megállítani.

A kémiával foglalkozó akadémiai szféra számára az előző években sok jó hírről tudunk beszámolni, várható volt, hogy a jó időnek egyszer vége szakad. Most a helyzet bizonytalanná vált, nem látszik, hogyan fogják átalakítani a K+F+I rendszert, nem tudjuk, mi lesz az MTA sorsa, nem látszik, hogyan fognak túlélni a súlyosan alulfinanszírozott, a kutatás és a kutatóképzés alapját képező egyetemek/egyetemi karok, mi lesz egyáltalán az egyetemek sorsa. Ez a bizonytalanság egyáltalán nem kedvez az elmélyülést és hosszú távú biztonsgot igénylő alap kutatások, de a felsőfokú képzések számára sem.

Nem mehetünk el szó nélkül a kémiakutatást övező bizonytalanságok mellett sem. Az egyik nagy és egyre növekvő gond az, hogy a kémiát tanítók egyre nagyobb hányada éri el a nyugdíjas kort, és nincs elegendő utánpótlás. Ez máris tanárhiányt eredményez, és a gond az évek előrehaladtával csak nőni fog. Az Egyesület több fórumon felhívta erre a figyelmet, de ha lesz is, gyors javulás nem várható. Az új Nemzeti Alaptanterv tervezetének részletes véleményezésével is foglalkozott az Egyesület. Az elkészített állásfoglalás az MKL mostani számában olvasható. Számos probléma miatt úgy láttuk, hogy az Alaptantervet ilyen formában nem szabadna bevezetni, főleg nem 2019 szeptemberétől. Meglátjuk, mi lesz...

Bár van gond bőven, ne feledjük, hogy a karácsony a szeretet és a családi összetartozás ünnepe. Ilyenkor a család ellátása nem kis munkával jár, de azért jut, jusson idő pihenésre is. Kikapcsolódásként pedig mindenki figyelmébe ajánlom a mostani lapszámomban található, szórakoztatva tanító cikkeket.

Végezetül minden kedves olvasónknak kellemes karácsonyi ünnepeket, jó pihenést és nagyon boldog és sikeres új esztendőt kívánok.

2018. december

Pálkö István egyetemi tanár
az MKE főtáskára

TARTALOM

ÁLLÁSFOGLALÁS	
A Magyar Kémikusok Egyesületének állásfoglalása az új Nemzeti Alaptanterv 2018. augusztus 31-én kiadott tervezetéről	366
KÖZOKTATÁS – TANÁRI FÓRUM	
Dancsó Éva: Kívülről jött pedagógus	368
ÉLELMISZERIPARI KÖRKÉP	
Lakner Zoltán: A magyar élelmiszeripar a változó világban	371
Nguyen Duc Quang, Szöllősi Attila, Nguyen Duc Vuong, Styevkó Gabriella, Bujna Erika, Rezessyné Szabó Judit, Hoschke Ágoston: Válogatás a SZIE Sör- és Szeszipari Tanszékén készülő PhD-kutatások eredményeiből	375
Somogyi László, Soós Anita, Izsó Tekla, Bognár Erzsébet, Kóczánné Manninger Katalin, Szedlák Ildikó, Badakné Kerti Katalin: Lipid tudományi és gabonaiipari kutatások a SZIE Gabona és Iparinövény Technológiai Tanszékén	379
Címlapunkon:	
A Royal Institution 2016. évi karácsonyi előadásain a kémikus Saiful Islam – Faraday előadásait megidézve – az energiáról beszélt (Fotó: Paul Wilkinson)	
OLÁH GYÖRGY EMLÉKE ÉS ÖRÖKSÉGE	
Polkó György: Jólát és találkozások	382
Faigl Frenc: „Küldöm legjobb kívánságaim”	382
Huszthy Péter: Emlékeim Oláh Györgyről	383
VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY	
Harmat Veronika: Röntgenkristallográfiai laboratórium az ELTE Kémiai Intézetében: ELTE-Crystallab	384
Keserő György Miklós: Kovalens fehérje-ligandum kölcsönhatások a gyógyszerkémiaiában	386
KITEKINTÉS	
Braun Tibor: Egy kutatóvegyész gondolatai és aggodalmai	390
Lente Gábor: Karácsony hangjai	392
VEGYÉSZLELETEK	
Lente Gábor rovata	394
A HÓNAP HÍREI	
Chemistry in Europe, 2018–4.	397

Címlapunkon:

A Royal Institution 2016. évi karácsonyi előadásain a kémikus Saiful Islam – Faraday előadásait megidézve – az energiáról beszélt (Fotó: Paul Wilkinson)